

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért, minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknel:

egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal 16.— nyolcad oldal ... 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A katolikus tanítók háza érdekében.

Nem akarom magamat uttörőnek feltolni. Nem én vagyok az első, a ki a tanítók érdekét előbbre akarom vinni. E cikkcekskémnek célja, hogy vezérlo tanfériaink által, a kath. tanítók háza érdekében megindított mozgalomra az illetékesek figyelmét és jóakarátát felköltsem.

Midőn az Egerben létesítendő tanítók háza eszméje testet öltött és az alap lerakásához szükséges gyűjtés megindult, én is igyekeztem abban részt venni. Midőn pedig az Eger főegyház-megyei rom. kath. tanítóegyesület, a mult év oszen tartott képviselői közgyűlésén ez ügyet teljesen magáéva tette és annak kivitelére egy intéző bizottságot alakított, alulírott az ügy fontosságának eszméjétől áthatva a «Népiskolai Tanügy»-ben azon indítványt tettem, hogy az alap gyarapítására egyebek közt jó volna a bizottságból folyó jutaleket is felhasználni.

Most is azért bátorkodom e beces lapban felszólalni, hogy ezen fontos ügyben ilyen uton is nem szolgálhat tehessek.

Ezúttal ugyan nem akarok speciális helyről szólni, hanem e beces lap céljához képest az ország összes kath. tanítók érdekében. Minden esetre el kell ismernünk, hogy e tekintetben kifejtett buzgóságot illetőleg ez idő szerint a legfőbb elismerés az egricket illeti; de épen ez szolgálhat példát arra, hogy a szükséghez képest más helyen is több ilyen intézet létesüljön.

Ez ugyan azt hiszem senki sem vonja kétségbe, hanem sokan inkább azt mondhatnák rá, hogy miből kelljen a kiadásokat, költségeket meríteni.

Miután ezúttal nem az a hivatásom, hogy konkrét javaslattal álljak elő, csupán egyéni fel-fogásból merített eszmémet ajánlom fel röviden elmondom ebbeli szerény nézetemet.

Általánosan ismert tény, hogy a Szent-István-Társulat a nála vásárolt tankönyvekből % -os jutaleket szokott adni. Ha az ország összes kath. iskolái onnet szereznék be tankönyveiket és az ebből nyert % -ot a kath. tanítók házaire adoz-

nák, igen tekintélyes évi biztosíték gyűlhetne belőle.

Tegyük egy rövid számítást: Az országban van körülbelül $1\frac{1}{2}$ millió tényleges kath. tanuló, a kiknek tankönyvszükségletét ugyanígy évi koronára tehetjük. Lehetnek egyes szegényebb heyek, a hol nem jut tankönyvre annyi, vagy az alsóbb osztályuak is kevesebbet költenek erre. De vannak ellenben kedvezőbb városi viszonyok, a hol annál többet költenek. De vegyük csak a felét, 250.000 koronát. Ebből a Társulat 20% leengedése 50.000 koronát tesz ki. Ez elég szép szám, a mi-ből körülbelül 100 tanítóórvát lehetne nevelni.

Fontolja azért ezt meg jól minden kath. tanító és saját érdekében is kövessen el mindent arra, hogy iskolája tanulói számára a szükséges tankönyvek a hazai katolikusok legelső forrásából, az említett Társulattól vásároltassanak.

A mennyiben pedig a tankönyvek beszerzése nem mindenütt a tanító közbenjárásával történik, legyen szabad ezúttal iskoláink elöljáróihöz egy kérelemmel járulnom:

A Szent-István-Társulat olyan töke, mely közös akarattunktól támogatva, iskoláink felvirágoztatása érdekében a legtöbbet tehet. Ezt tudva, miért nem ragadjuk meg az alkalmat s miért nem vásárolhatnók be onnet iskolai szükségleteinket. Nézzünk csak körül. Más vallásbeliek mint tömörülnek saját érdekökben. Hát csak mi katolikusok, a kik tekintélyesebb számot teszünk, mi ne tartunk össze. Vagy eltűrjük a közvéleményt, hogy a katolikusok nem lelkesednek, sem nem tartanak össze, nem veszik észre, hogy elbizakodottságuk, nemtörődomségök előbb-utóbb kárunkra lesz? Kár volna azért a Szent-István-Társulatot úgy a maga, mint azzal együtt közös mindnyájunk érdekében elhanyagolni. Jobb előrelátónak lenni. Könnyebb a meglévőt gyarapítani, mint semmivel kezdeni.

Ezt fontolja meg minden tanító és minden kath. tanítóbarát. Ezért is, a tanítók háza jövőjeért is pártolnunk kell a Szent-István-Társulat kiadványait.

Vécsy A.

Hogyan fejleszse a tanító a király és a haza iránti szeretetet?

Az iskola fontos, de nem egyetlen nevelőintézet; mert család, egyház és állam szintén fontos nevelési tényezők. A gyermek nemcsak az egyháznak, hanem az államnak is tagja. Ebből következik, hogy úgy az egyház-, mint az államnak érdekében áll a nevelés.

Vizsgáljuk meg közelebbről, mennyiben teljesíti az iskola második feladatát, azaz, hogyan neveli a gyermekeket értelmes, jó, boldog állampolgárokká. Minthogy az iskola nevelőintézet, az állammal szemben legfőbb feladata a gyermekek szívében az uralkodó és a haza iránti szeretetet apólni ezzel kapcsolatban a felsőbbseg iránti tisztelőt is. Ez különösen a mostani időben fontos, a midőn a felsőbbseg iránti tisztelet mindinkább hanyatlók és mindenütt, gyűlésekben, újságokban és könyvekben a mostani társadalmi rend elleni intézetnek kemény támadások.

A tanító fontos feladatát az egyéb tantárgyak keretében megvalósíthatja. Mindenek előtt a *hit* alkalmas a király- és a hazaszeretet fejlesztésére. Sőt története arra tanít, hogy a királyság Istentől rendelt intézmény. Midőn Abisai az atyá Saull megölni akarta, mondta Dávid: «Ne öld meg! Ki emeli kezét Isten fölkejtjére?» A valódi hazaszeretet az apostol eme szavaihoz utalhat: «Feljete Isten, tisztelőtök a királyt, szeressétek a testvéreket!» Isten akarat, hogy a keresztény a királynak és felsőbbsegnek legyen alárendelve. «Adjatok meg a császárnak, a mi a császáré, és Istennek, a mi Istene!» mondja az Údvözítő azoknak, kik őt forradalmárnak tartják. Csak a valóban vallásos ember teljesíti örömmel Isten és haza iránti kötelességeit. Tanítsuk a gyermekeket a királyt és az egész népet imádkozni, Isten parancsolatának tárgyalásánál észreveszjük a gyermekekkel, hogy a világi törvények napja ebből fejlődik: Údvözítőnk arra tanít, hogy felebarátunk mindenki, tekintet nélkül vallására, nemzetiségére és állására. A ki hazáját szereti, nem fog az egyes társadalmi osztályok elkülönítésére törekedni, hanem egyforma szeretettel fog mindenkit kebiere ölelni. Látnuk, hogy a vallástudás kiváló eszköz a hazaszeretet fejlesztésére.

Célunk elérésében nagyban támogat az *olvasmányfolytatás* is. Történelmi olvasmányaink őseink hazaszeretetről és hűségéről tesznek tanúságot; mások pedig arról tanuskodnak, hogy a ki hazája ellen legyvert fog, azt Isten sújtókeze által éri. Más olvasmányok arról mesélnek, hogy királyaink szeretettel öleltek keblükre a népet. Ily olvasmányok alkalmasak a gyermeki kedélyre hatni; mások ismét az értelemre céloznak. Pl. a gyomor és a végtagokról szóló mese tárgyalásánál a munkásosztályok törekvéseiről is lehet szó.

Hogy valamit becsülhessünk, szükséges, hogy azt ismerrük. Azért tanulja a gyermek a földrajzi

órában a szülőföldet és a hazát. Alkalmas példakon megmutatjuk, hogy az államhatalom mindenütt a jogot és az igazságot keresi. Megismerjük velők a tanintézeteket, melyeket oly czélból emeltek, hogy az ifjúságból értelmes és jó emberek neveltessenek. Így tanulja a gyermek az államot tisztelni és becsülni. Ha azt akarjuk, hogy földrajztanításunk gyümölcsöző legyen, akkor nem elégszünk meg számok és nevek felsorolásával, hanem megszerettettük velők a haza szépségeit és előnyeit.

Nagyon alkalmas a *történelem* tanítása arra, hogy a gyermek értelmére, kedélyére és akaratára hassunk. A történelemből látjuk, mint szerették őseink a hazát, mennyit hoztak érte, mennyi áldozatot hoztak érte. Megismertet népünk erejével: a becsületességgel, hűséggel és vitézséggel, megmutat néhány nagy királyt, kik a magyar névre dicsőséget hoztak. Másrészt figyelmeztetni kell azon szerencsétlenségre, mely valamely országra és annak népére hárul, ha utóbbi uralkodója ellen föllázad és a társadalmi kötelekeket szétszakítja. Ha azt akarjuk, hogy a történelemtanítás czélját elérje, akkor nem elégszik meg a csaták és háborúk felsorolásával, hanem a béke áldásait is kimutatja. Mutassuk meg a gyermekeknek, egyes fejedelmek menyire viselték szívökön az ország s nepe sorsát. Emeljük a bürgonya behozatalát, az ország- és a víziutak és a vasutak építését, az árvírd- és posta fölállítását, és az államnak a nép állami érdekeit előmozdító ujtásokat.

A *hazafias dal* is kiváló eszköz a hazaszeretet elbresztésére. Ez közvetlenül hat a nép szívére, ígykezzék minden tanító néhány hazafias költeményt és éneket betanítani úgy, hogy ezek tartalmát előre megbeszéli.

A *hazafias ünnepek* is alkalmasak a király és haza iránti lelkesedés emelésére. Tulzásba ne essünk. A sok ünnepi beszéd és áradozó frázishelyett, jobb volna egyszerű, szívhez szóló szavakkal a hős életének és működésének esztelése.

De nemcsak szavakkal és dalokkal lehet a hazaszeretetet apólni és fejleszteni. Mint a nevelésben egyáltalában, úgy itt is a *tanító személyisége* a fő. Oktató szavainak csak akkor lesz hatása, ha ő maga is e haza iránti szeretettől, áldozatkészségtől van áthatva. A semmiből nem adhatunk valamit. Vallástalan tanító nem nevelhet vallásos ifjúságot, a ki hazáját nem szereti őszintén, az hazaszeretetre sem nevelhet. Oly nép, mely hazáját és királyát szereti, nem fog a fölforgatók szavaira hallgatni. Az iskola ezen feladata nem új, de kiemelendő a mai viszonyok között.

A.

Jelszavak a XX. század kezdetén.

Barabás György sárvári igazgató-tanító, elnök beszéde, melylyel a szombathelyi egyházmegye róm. kath. tanító-egylet közgyűlését megnyitotta.

Tisztelt közgyűlés!

Midőn egyesületünk 17-ik évének végén tanácskozásaink fonalát fölveszszük, mindenekelőtt fölötté szomorú kötelességet kell teljesítenem. Tavali közgyűlésünkről már aggodalommal osztottunk szót, mert egyházmegyénk áldott lelkű püspöke, mélt. és főtszt. Hidassy Kornél úr, a mi kegyes püspökatyánk, főpásztorunk és egyesületünk megalapítója, súlyos betegségben volt. És negy hét mulva — október 11-én, — már visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Szabó Károly úrnak barátom fog Istenben boldogult főpásztorunk emlékének áldozni; azért röviden csak azt jelentem a t. Közgyűlésnek, hogy a megdicsőültnek temetésén egyesületünket képviseltük és ravatalára díszes koszorút helyeztünk.

A kérelhetetlen halál nem elégedett meg egy csapással. Aug. hó 30-án kiragadta közülünk főtszt. szekeskáptalanunk nagyrépostját is, mélt. és ft. Puli György pápai praelátus urat, egyesületünk kegyes pártfogóját és a tanítósnak szinte jóakaróját.

Indítványozom: a m. t. Közgyűlés vegye tudomásul ebbeli szomorú jelentéseimet: de egyúttal határozza el azt, hogy a boldogult két főpápnak drága emlékét és elhunytokon való mély fájdalomkat jegyzőkönyvbe iktatja és megerősíti! (Általános helyeslés.)

Tisztelt Közgyűlés!

A lefolyt egyesületi év folyamán bucsúztunk el a 19-dik századtól s leptünk a 20-dikba. Alljunk meg itt egy rövid időre!

Igaz, hogy már II. József 1782-ben kelt egyik szabályrendeletében kimondta azt, hogy a tanító fizetése falun legalább 300 frt legyen; de mégis a 19-ik század közepén, a magyar szabadságharc évében, kezdtek jobban belátni azt, hogy hazánk népének tanítóiról is kell komolyabban gondoskodni. — 1848. május 12-én kelt rendeletében báró Eötvös József felszólította az egyházmegyék és kerületek főpásztorait, hogy a «tanítóknak mind szellemi, mind anyagi állapotát pontosan és hitelesen irassák össze», mert — ügymond — «a tanítóknak méltó és illő ellátása elkerülhetetlenül kívántatik».

Tudjuk, hogy ugyancsak 48-ban tartatott meg az első egyetemes tanítógyűlés is, melynek egyik határozati javaslata szerint a tanítók mint állami hivatalnokok hivatalukhoz illő fizetést kaptak volna, már 25 évi szolgálat után nyugdíjaztattak és családjuk az országos földalaphól egy telekkel adományoztatott volna. — 1848. aug. 3-án nyújtotta be a nagy Eötvös a 19 szakaszból álló törvényjavaslatot, melynek tárgyalása alkalmával Hunfalvy Pál azt indítványozta, hogy a tanítók fizetése 400 frtban állapíttassék meg.

Nincs itt helye annak, hogy a 48-iki eszméket, az akkor nyilvánult elméleteket és elveket, az akkor hangoztatott tanügyi irányzatokat ismeressem vagy bírálgassam; de egyet ki kell emelnem, azt, hogy az a dicső kor emelni akarta az iskola ügyét; tudta az a kor, — habár fegyvert

volt kénytelen ragadni a nemzet, — hogy a nemzetek életét most már nem a szuronyos erő védi, hanem a műveltség által kifejlődött erős nemzeti önérték; azt is tudta az a kor, hogy a tanítósnak az az egyetlen társadalmi osztály, mely lelkét és testét fárasztó munkában dolgozik a magyar állameszme megerősítésén.

Báró Eötvös József első magyar vallás- és közoktatásügyi miniszterünk által a tanítóknak 1848-ban nyújtott szép remények Világosnál hazánk szabadságával és martirjával eltemetettek... de 20 év mulva, 1868-ban, a tanítók anyagi helyzetének rendezése megtörtént. Még többen emlékezhetünk azokra a támadásokra, melyekben Eötvös báró törvényjavaslata, mely 1868. jun. 18-án került a képviselőház asztalára, minden oldalról részesült; de a 131. §-t, mely a fizetés minimumát 300 frtban állapította meg, nem érintette más, mint a t. Házon kívül a nyomorgó tanítók, bent a t. Házban Schwarz Gyula képviselő, a ki pótitúdványában 400 forint minimumot kért, de ez ellen is helyesnek és üdvösnek tartotta egy ismert képviselő szent meggyőződésből mennydörögni.

(Folyt. köv.)

A kath. tanító és tanítónőképző-intézetek rendtartásának tervezete.

(Javaslat.)

30. §. A mely növendék a fentebbiekben foglaltak ellenére, az eljárásság iránt tiszteletlen séget tanúsít, másokat bántalmaz, vagy megkárosít, az iskolai és házi rendet megzavarja, hanyag és megterhetetlen, fegyelmi eljárás alá esik.

A büntetések, a vétségek foka és minősége szerint és esetről-esetre mindig a tanári testület szabja meg és erről jegyzőkönyvet vesz föl. A büntetések nemei: 1. jóakaró figyelmeztetés, esetleg komoly megdorgálás négyszemközt, vagy az intézeti ifjuság előtt. 2. Szünetek alatt bezárás börtönléssel vagy a nélkül. 3. Ösztöndíj és egyéb jótéteményektől való megfosztás. 4. A tanulónak csendes eltávolítása az intézetből. A büntetés alkalmazásánál tekintetbe kell venni a tanuló őszinte nyíltságát és bűnbánó beismerését, valamint nem lehet figyelmen kívül hagyni az elkövetett vétség nemét, a tanulónak korábbi magaviseletét és azt, vajjon nem folyamodott-e a fegyelmi vizsgálat alatt alaptalan mentséghez és hazugságokhoz.

31. §. Ezen rendtartási szabályok végrehajtásával az igazgató bízatik meg.

II. II. Az internátusi életet részletesen szabályozó házirend.

b) A tanítónőképző-intézetben.

A leány-gyermekek nevelése legnagyobb fontossággal bír napjainkban, nemcsak azért, mert valaha ők lesznek hivatva a keresztény anya szerepét vinni és a kisdetek legelső nevelését intézni; hanem azért is, mert természet-szerűleg kevesebb időt fordíthatnak a tudományok szakszerű elsajátítására, és kevesebb alkalmuk is nyílik azok lehető felhasználására. Miért is a tanítónők kiképezettségére, hogy nemes hivatásuknak megfelelhessenek, — kiváló gond fordítandó. Képzett és jellemes tanítónők nemes önfeláldozással s keresztény meggyőződéssel fogják a tanügyet szolgálni. Ilyenek azonban csak azon tanítónőképző-intézetekből kerülhetnek ki, melyek nevékhöz méltóan a kath. hit szellemétől vannak áthatva, és épen azért kell, hogy bennök a szelidebb női erkölcsök aoltassanak s a jó példa áldásos behatása alatt táplálékot nyervén, ne csak az elme, hanem a szív is képeztessek.

Érthető szempontból és a felgyeget sikeresebb eszközlése miatt igen előnyös a beutazás (internatus) és megközelítően vételemény kivált nagyjainkban, midőn megvárható helyek hiányában a külföldi növendékek ellenőrzése nagyon meg van nehezítve. (Folyt. köv.)

KÜLFÖLDI TANÜGY.

Belga katolikus iskolák. Belgiában mávaléveleg több mint egy evezred óta katolikus kormány ül a hatalmon, a mely természetesen első kötelességének tartja, hogy a katolikus közoktatást gyöt fejlessze az egész vonalon, s mindenképen a kor színvonalára emelje. A katolikus népiskolák mellett például a kis királyságban vannak állami, községi, felekezetenküli iskolák, de ezek semmiképen sem állják meg a versenyt onyekkel. S megis megcsik, hogy a kormány és a belga püspöki kar buzgólkodása dacára vannak községek, a melyekben katolikus népiszkola nincs, de vannak ismét olyanok, bár csakévelyebb számban, amelyekben csak katolikus iskola van. Az utóbbi körülmény büntja a liberálisokat és szociáldemokratákat, mert világos, hogy ezekből az iskolákból csak nagyon kevés számban nyertek adeptusokat. Szemére is vetettek a belga kormányt, hogy a katolikus népiskolákat évi 21 millió frank szubvenczióban részesíti. Ez a szubvenczió nem olyan természetű, mint a mi államsegélyünk, a melyvel rendszeren állami gyámokdás is jár, s a melynek összege nem is jár közel ahhoz a harmaddal millió frankhoz. Meggyvendő, hogy a régebbi liberális belga kormányok nyíltan üldözöbe vették a katolikus iskolákat, a melyek sokáig voltak kénytelenek letűköni küzdelem s a harcukban nem egyszer el is buktak. A katolikus kormányt, s a püspöki várnak tehát csaknem újból kellett szervezni a belga katolikus népiskolákat. Van pedig ilyen a legutóbbi statisztika szerint Belgiában 2242, s ez van foglalva bennük 5423 tanító. Ezek az iskolák meg nem uralkodnak a helyzetben, mert jelentékenyen több az állami és községi, vagy felekezetenküli iskolák száma. Annál belterjesebben fejlődtek azonban a tanítóképző-intézetek. Belgiának 51 ilyen intézete közül csak 13 állami és 38 katolikus, tehát közel háromnegyedrésziük. Legelőbb így kezdek gondoskodni a tanítók katolikus szelleméről. S ennek az arálynak megfelelőleg háromszor annyi tanító kerül ki a katolikus képzőintézetekből, mint az államiakból, azok a tanítók tehát állami és községi iskolákban is elhelyezhetők, s számbavéve a belga katholicizmus tetterejét és buzgóságát, társadalmi életrealóságát, föltehető, hogy katolikus tanítók ezekben az iskolákban sem fognak megfelelkezni kötelességüköri, annál kevésbbé, mert maga a kormány is katolikus. Végül az állami képzők körülbelül 50,000, míg a katolikusok 150,000 frankot levő ösztöndíjjal rendelkeznek. Tehát ez az összeg is körülbelül arányos a képezőknek fönt említett jellegével. Szóval a belga

katolikus népiskolák és képzőintézetek fokozatosan erősbödnek és hódítanak. Könnyű a dolog ott, a hol a kormány is jóakarattal, aldozatkészséggel támogatja őket.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Jegyzőkönyv.

Felcseleltt I. wápesten, a magyarországi latin és görög szer-tartású róm. kath. tanítók segélyalapja központi bizottságnak 1901. évi augusztus hó 24-én tartott XVII. köz-gyűléséről.

I. A gyűlést az egyetemi templomban 9 órakor tartott szentmise előzte meg, melyen a bizottság tagjai testületileg vettek részt. II. Jelen voltak:

a) A bizottság elnöke: Dr. Walter Gyula pápai praelatus, esztergom-főszékesegyházi apátkanonok, főtanfelügyelő.

b) Az alap vagyont kezelő egri főkáptalan képviselője, Hegyvesévi Róbert v. püspök, egri kanonok.

c) A nagyméltóságú püspöki kar képviselőiben, Vezinger Károly pápai praelatus, esztergom-főszékesegyházi apátkanonok és Kászonyi Alajos nagyszombati kaplán.

d) Az alap tagjainak képviselői gyamant: Petrová József a kalocsa tanítónoképeze igazgatója (Kaloesa főegyházmege), Fedor József kanonok s főtanfelügyelő (Kassa egyhm.), Székely Lajos gyulai tanító (Nagyvárad I. sz. egyhm.), Kelecsényi Antal mecsenoki klanító (Nyitra egyhm.), Erdélyi Imre szatmári tanítóképzőintézet tanár (Szatmár egyhm.), Laszcsik Gyula előszállási tanító (Székeshérvár egyhm.), Gubicza Lajos veszprémi tanító (Veszprém egyhm.), és Puchy József zolyómpetri tanító (Beszterezebánya egyhm.)

A bizottság alelnöke, betegsége miatt a gyűlésen nem jelenhetett meg.

A fölhívott Győr, Nagyvárad g. sz., Pécs és Szamosújvár egyházmegyék képviselői nem voltak jelen.

III. Dr. Walter Gyula elnök eszmékben gazdag beszéde nyitotta meg a gyűlést. (Lásd lapunk szept. 1-én megjelent számát.)

A bizottság elnök megnyitó beszédét zajos éljenzéssel fogadta, egyben Laszcsik Gyula bizottsági tag indítványára őszinte köszönetét és mély háláját fejezte ki nemcsak azon páratlan odaadó tevékenységeért, melyvel a segély alap fölvirágzása körül fáradozik, hanem azon nagylelkű adománváért is, melyben az árvaház alapját részesítette. Együttal elhatározta, hogy a mai ülésen mondott beszéde egész terjedelmében vetessék föl a jegyzőkönyvbe.

IV. Elnök köszönetét nyilvánítva a megtisztelő figyelemért, fölhívja a bizottságot, hogy a gyűlés tartamára a jegyzői teendők végzésére saját kebeléről jegyzőt válasszon.

A jegyzőkönyv vezetésére Gubicza Lajos veszprémi tanító kéretett föl.

V. Elnök bemutatja ő Eminenciájának a múlt évi központi bizottsági ülés jegyzőkönyvére vonatkozólag 1900. évi november hó 6-án 4779. sz. a kelt magas leiratát és kéri a jegyzőt, hogy azt egész terjedelmében olvassa föl.

(Folytatása következik.)

EGYESÜLETI ÉLET.

Tanítógyűlés. Az *Ujszász-Szolnok-kerületi róm. kath. tanítószög évi közgyűlést* s. hó 17-ken, Szolnokon, a «Konstantin-iskola» épületében tartotta. A népes gyűlést d. e. 9 órakor a szent ferenczendiek templomába tartott «Veni Sanctes» és szentmise előzte meg, mely után a tanítószög boldog emlékü *Schuster Konstantin* püspökről elnevezett iskola egyik földszített tantermébe vonult. Itt a gyűlést *Lévay Mihály*, a kerület tanfelügyelője és esperese, a «kath. tanító-öröl» tartott remek értekezésével nyitotta meg. Lévay M. indítványára gróf Csáky Károly megyés püspök, urat, valamint Csávolszky József cz. püspök, főtanfel-

ügyelő urat meleg hangú, hódolatteljes táviratban üdvözölték. Miután Szücs István abonyi tanító jegyzővé választott, a közgyűlés volt elnökének, Dolenszky Imre tószegi plebános, pápai titkos kamarás urnak az egylet érdekében kifejtett békros érdemeiért, és Csernevit P. jegyzőnek buzgó működéséért gyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A pénztárosi jelentés kapcsán *Várady J.* egyben indítványozza, hogy az egylet 400 (négy száz) koronát a vácz-egyházmegyei tanítók gyermekei házára ajánljon föl, mely összeg évi hozzájárulással 2000 (kettő ezer) koronára növekedjék s belőle a kerület egy-két tagjának Váczott tanuló gyermekei segélyeztessék. *Várady J.* indítványát a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel tette magáévá s a további intézkedések megtételével az elnökséget bízta meg. *Gyenes József* szolnoki tanító a különnevezőjő törtek összedásáról tartott tanítást, *Veverán István* abonyi tanító «Híányzó láncszeme» címűen tartott, a gyakorlati élet megfigyeléséből merített, tanulságos fölolvasást. *Kovács Béla*, szintén abonyi tanító pedig «Nevelés» című, eszmékben gazdag értekezést olvasott föl. A gyűlés Gyenes Józsefnek és a fölolvasóknak jegyzőkönyvi köszönetét szavazott. Következett a tisztújítás. Ezután társelnökké újrag — már negyedikben, *Bógyó Sándor* abonyi igazgató-tanító, pénztárost *Várady J.* választott meg. Az elintézt ügyek között nevezetesebb *Veverán I.* indítványa, mely az egyleti élet tevékenységének fokozását sürgette. Ez indítvány ft. *Pálfi Antal* réaasi pleb. úr módosításával fogadtatott el. Kár, hogy *Veverán I.* indítványa az idő előhaladása miatt érdemileg nem volt elbíráható. Annyi eredménye azonban volt, hogy a jövőben a munkásabb tagok legjobb dolgozata ft. *Lévay Mihály* úr által nagylelkűen följajánlott 20 (husz) koronás aranynyal fog, a jelen gyűlésen választott bírálóbizottság ítélete alapján jutalmaztatni, míg a pályanyertes után következő legjobb munka, *Gyenes J.* által följajánlott 10 (tíz) koronát fogja kapni. *Egy jelen volt.*

IRODALOM.

Felhívás a magyar kath. tanferfiakhoz és tanügybarátokhoz.*

Nincs, nem lehet széles e hazában kath. tanfériú, kiknek keblében a nemes érzelmek hullámokat nem vertek volna azon alkalomból, midőn Magyarország tanítóit a baza fővárosába sereglettek megünnepelni a katolikus tanítástígy kilencszázados évfordulóját.

A II. kath. tanügyi kongresszus oly hatalmas megnyilatkozása volt a kath. tanítók erős hittele, ügybuzgalmá, lángoló hazaszeretete és testvéries egyetértésének, valamint az őket megillető jogok teljesítését kérő önrészes föllépésnek, hogy annak egyetlen mozzanatát sem szabad megörökítés nélkül hagyni.

Az országos kath. tanügyi tanács gondoskodott, hogy ezen diszkongresszus teljes és hí képe meg legyen örökítve, ép azért megbízta a kongresszus titkárát *Dreisziger Ferenc* kalocsai képzőtanárt, hogy e magasztos napokról *Emlékkönyv*-et szerkeszteszen.

Alulírtak pedig az országos tanügyi tanács nevében fölkérlik a kath. tanítókat és tanügybarátokat, méltótasának a mű előfizetése, illetve előzetes megrendelése s minél szélesebb körben való terjesztésével annak megjelenését elősegíteni s ezzel a kath. tanügy kilencszázados vívmányait emelni.

Az érdekes s nagyon is aktuális könyv tartalmából kiemeljük a következőket: *Előszó Magyarország berezgerpénztárosának távirata. Előzmények. Napló. A magyar kath. népoktatástígy történeti áttekintése. Az ünnepi kongresszus határozatmánya.*

a) *A kedvezményes utazási jegyek.*

b) *A nyugdíjtörvény módosítása.*

c) *A tanítóképző tanítók nyugdíja. Az esztergomi záradoklat. Az országos bizottság névsora stb.*

* Kérjük a hazai kath. lapok szerkesztőseit a Felhívásunk szíves közlésére.

A művet eddigelé a következők rendelték meg.

Dr. Karácson Imre esperes, Győr-Peér. Guzsvenitz Vilmos igazgató. Esztergom. Galler Kristóf igazgató, Szeged. Keményfy K. Dániel tanár. Esztergom. Ravasz Lajos néptanító, Pusztakürth. Barabás György igazg.-tanító, Sárvár (2 példány). Györfly János szóf. tanító, Budapest. Fejes János tanító. Szombathely. Bertalan Vince tanár. Esztergom. Stefelek János ig.-tanító, Rózsahegy. Váczy István tanító, Kistelek. Fodor Imre tanító Vác. Krizsán Mihály pápai kamarás, Budapest (2 péld.). Dr. Weszely Odón tanár. Budapest. Gubicza Lajos tanító, Veszprém. Székely Lajos tanító, Gyula. Béres András tanító, Bésztercebánya. Laszcsik Gyula tanító, Flószállás. Szokolv István tanító, Bussa.

Igen kérjük kartársainkat ezen értékes könyv szíves pártolására. Az előfizetést, esetleg megrendelést *f. é. okt. 20-ig* kérjük eszközölni. Tájékoztatásul az előfizetők, illetve megrendelők névsorát a «Népevelés» számaiban fogjuk hetenként közzétenni.

A mű ára 2 azaz kettő korona, melyet legzélszerűbb postautalványon *Számborovszky Rezső elnöki titkárhoz, Nagyvárád, Lukács György-u. 845. sz. a.* küldeni, mely esetben a munka bérmentesen küldetik szét. A megrendeléshez egyszerű levelezőlap elégséges.

Kelt Nagyváradon, 1901 szeptember 25.

Ember Károly,
világi elnök.

Számborovszky Rezső,
elnöki titkár.

VEGYESEK.

A főt. kerületi tanfelügyelők, plebános-iskolaigazgatók és a tek. tanító urak b. figyelmébe!

A nagyméltóságú püspöki kar határozata értelmében a magyarországi kath. népoktatási intézetekben csak azokat a tankönyveket szabad használni, melyeket a Szent-István-Társulat ad ki, vagy a melyeket a kebelében működő tankönyvbíráló bizottság approbál és jegyzékébe fölvesz. Kérjük, hogy a jövő iskolaévtől kezdve csakis a Szent-István-Társulat Jegyzékébe fölvetett tankönyveket sziveskedjenek iskoláikba behozni.

A midőn erre b. figyelmüket fölhívni bátrak vagyunk, tudatjuk, hogy a Szent-István-Társulat kiadásában megjelent tankönyvekből, behozatal czéljából kért mutatvány-példányokat készséggel küld a Társulat könyvkiadó-hivatala (Bpest, VIII., Szentkirályi u. 28. sz.)

A Szent-István-Társulat Igazgatósága.

A főpásztor jótékonyága. Meszlényi Gyula püspök úr ő méltósága a fékesházai róm. kath. iskola építésére 1100 kor. kegyeskedett magánpénztárából adományozni.

Az alsófehérmegyei róm. kath. tanítóegyesület elnöksége fölhívja azon tagjait, a kik a kitűzött pályakérdésekre dolgozatot készítettek, hogy a dolgozatokat október 15-ikéig az elnökséghez adják be.

Gyászshir. Plank Károly esztergomi kántortanító a múlt pénteken reggel hosszas szenvedés után elhunyt. Halála ismerősei körében nagy részvétet keltett s kartársai öszinte szívből gyászolták őt.

Harmincz éves évforduló. A ritkább esetek közé sorolhatjuk azt az ünnepélyes évfordulót, melynek folyó hó 24-en tanúi voltunk. Jábornik Károly n. tapolcsányi igazgató-tanító úr ez alkalommal kettős ünnepet ült. Az egyik szűkebb körű, családi — 30 éves házasságának, — a másik egész városunkat érdeklő, helyben való működésének ünnepe volt. Valóban öröm tölthette el a köztisztelenben álló férfit, midőn maga körül látta gyermekeit és unokáit, kik távolból jöttek hön szeretett atyjukhoz és nagyatyjukhoz. Ezek és vendégei kíséretében indult a róm. kath. templomba, hogy ott — visszatekintve 30 éves kettős pályájára — szívének meleg háláját kifejezze a Mindható-nak s a jövőjére is segítségét kérje. Nem volt ez förs

formáltas, mert a némes házaspár bőven járult, ez alkalommal a szentvitaszhoz is a szentmise alatt saját fiuk, marinyolgyi kaplan, kezéből vették az Úr testét. — Kivánok, hogy a jó Isten ezennel is áldólag kísérje lépéseiket. — Egyenesek, és általában kifolyólag a város polgársága múlt hó 27-én szép tarsas vacsorát rendezett Jákornuk Karoly igazgatótanító úr tiszteletére. Teljesüljön az a sok kívánat, mely az alkalom szónoklatokban fölhangozott.

A tanítók s a képviselőválasztás. Horánszky képviselőjelt körműben tett körítáiban szeptember 25-én házra érkezett. A választók lelkesen fogadták, azután a házelnökségbe vezették, a hol kijelentette, hogy most nem programbeszédet mond, hanem megköszönni jött azért, még köszönetet, a melyet e körület személyeinek tart. Megérkez sokor a városban s a kaszinóban megvéltek. *Több óra* tanító megragadva a kedve, ő alkalmat, nem marad halgatag, hanem a bizalom hangján kérte a képviselőváltót, hogy a tanítóság ügyének legyen szíveskedjen és támogatója a képviselőházban, különösen a most készülő nyugdíj törvény reviziójáról értesítse, habintós befolyását arra nézve, hogy a nyugdíj-pénztárság, mely már Mária Terézia idejében 20 évi nyugdíjkorhatárral megadott, a mai korban sem volna visszavonásig, hanem 35 évi szolgálattal megadandó. A jeltől erre válaszul így felelt, hogy az ország teljesíthető képességei szűk, minden tekintetben a tanítóság érdekében, még egy mondat fölszólalomnak sem tekinthet jobban a szűk a tanítóság boldogsága, mert nekem, Erdős s a magyarré nézve hasznos lett volna, ha a tanítóság az említett alkalmán megragadva, felszólalásával a saját ügyét előmozdítani ügyeztet volna. Segíts magadon s az Isten is megsegít. Már azonban e sorok napvilágot látnak, hogy az ilyen állomásra alkalom nem adatik, fölkértem a képviselő s. egyesületet, hogy küldöttiségleg keressék meg, mint most e fontos ügyben a körületbeli képviselőket. Véljük, hogy pártatlanságban megállni fogják a képviselő s. egyesületet, hogy küldöttiségleg keressék meg, mint most e fontos ügyben a körületbeli képviselőket. Véljük, hogy pártatlanságban megállni fogják a képviselő s. egyesületet, hogy küldöttiségleg keressék meg, mint most e fontos ügyben a körületbeli képviselőket.

Szerkesztői üzenetek.

M. Gy. A legújabb kir. kath. tanítóképző-intézet Szegeden megszűntetett. — **G. J.** 1901. Levelet attértük az Eötvös Mihály szénászeki elnök plébános urhoz (Zsámbok, Pestmegye). — **Dr. P. J.** Beérkezett Jónni fog. Állásról. — **Sz. R.** Közzétettük. Az orsz. bizottság kívánt jogait döntötték. — **H. N.** A vágyott, püspöki kar által megadott és a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által jóváhagyott rendszabályok intézkedése értelmében az iskolaszabályok a támogatás ajsalmával az egyes tanítványokból a tanítókhoz kérdéseket nem intézhet. A tanítást pedig halgatathatja, de abba hely nem szólhat. — Ugyanily intézkedéseket tartalmaz az állam által kiadott utasítás is. — **F. J.** Köszönet az értesítésért. — **S. J.** Közzétettük. Az értesítéseket örömmel fogadjuk. — **Sz. E.** Ha a kántortanítói díj-elevélben foglalt öltetések között az említett ügyre nézve intézkedés nincs, de 1879. év óta a fennmaradt a törvény megadta, ez esetben a jövőre nézve is igényelhet azt, azonban egyelőre a díj-levelet helyesbítését is keressük. — **Egy kerdezősködőnek.** Hazánkban r. k. polgártanítóképző-intézet ez idő szerint még nem áll fenn; de a szatmari kir. kath. tanítóképző-intézetét pár évevel ezelőtt tartották polg. isk. tanítóképző vizsgálatot. — Pblz. isk. tanítóképző jónál Budapestén az angoliskasszanyelvi vezetése alatt, továbbá Kaloecán, Szatmárt és Sopronban. — **Sz.** Meggondoljuk, hogy foglalkozunk-e azzal az ügyvel, ha belátjuk, hogy használhatunk vele a kath. tanítványok, akkor bizonyos alá vesszük. — **T. J.** A kérdésről nincs tudomásunk. — **M. K.** A véglegesítést az országban föhatóság adja meg. Ezért folyamodni kell. — **P. I.** Nem kötelez. — **Több** levélre a jövő számban felelünk.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergom érseki megye.

Hrachovistyaen (Nyitrai) *okt. 15-én* lesz kántortanítóválasztás. Jövedelme: $\frac{1}{4}$ hold szántóföld és nagyobacska házikeret hasznélvezete. Meccza 35 pozsonyi mérő rozs, 7 szekér galya a községtől, fölaprítva a tanterem fűtésére is. 130 kor. államségély, 98 kor. póttállamségély, 68 kor. alapítványokból, 175 kor. vallasalapból, 8 kor. pénztárakból, 20 kor. szolgálmányokért, 50 kor. ismétlőiskoláért, több mint 60 kor. stóla-jövedelem, tandíj most 220 kor., ábami korpótlék. Lakása: 2 szoba, konyha, kamra, istálló, pince, fűlőszék, olak, zárt udvar. Folyamodványok alólirhoz küldendők. *Ernyei Pál*, iskz. elnök. 673 1—1

Visegradon (Pestmegyei kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Összes javadalmazás kettős minőségben 1400 korona körüli. Lakás: két szoba, konyha mellékheviségekkel. Kötelessége: az iskolások által kijelölendő osztályokat tanítani, kántori teendőket végezni, ostantársakról és templomi teheremű mosatásáról gondoskodni, kelleszét sürgős esetekben beteghez kísérni, segédtanító hiányában a gazdasági ismétlősöket oktatni. Tamely magyar, istentiszteletnél német. Személyes megjelens a választás napján, *október 17-én*, délelőtt tizkor kívánatos. Az állás azonnal elfoglalandó, Kérvenyek *Pellecz Lipót* espedes urhoz, Esztergom-Dorogra küldendők. 665 1—1

Nagy-Bresztovány (Pozsonymegyei) községben megüresedett, 800 korona fizetéssel 1 ói hasábfá és lakással javadalmazott másodtanítói állomásra *e hó répig* pályázatot nyitattik, melyre okleveles tanítók, esetleg tanítónők folyamodhatnak. *Az iskolások.* 677 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Czigel (Nyitrai) róm. kath. tanítói állásra folyó évi *okt. 20-ig* pályázat hirdettetik. Jövedelme 650 korona, s ói kemény tűzfa, melyből a tanterem is fűtendő. Természetben lakás házikerttel és eszedékes korpótlék az államtól. Kérvenyek *Grievly Mihály* iskolaszéki elnökhöz Szabadrázs u. 3. Privigye küldendők. 618 1—1

Kalocsai érseki megye.

Ókanizsára (Szeged mellett) róm. katolikus segéd-kántort keresek. Fizetése: husz korona, ellátással. Gyertvájjövedelem is lesz. *Kék Béla.* 666 1—2

Kassai egyházmegye.

Sárospatak alsó határában lévő róm. kath. tanyai népiskolájánál (8 kilométernyire a várostól) megüresedett rendes tanítói állásra pályázat hirdettetik. A tanító évi fizetése 800 korona készpénz havonkénti előleges részletekben, természetbeni lakás két szoba, konyha, kamra s gazdasági épületek, 1000 □ ói kertterület, 12 szekér fa, melyből az iskola is fűtendő, minden gyermek után 2 pár csirke és 4 tojás. Pályázni akarók kellően fölszerelt okmányokat folyó évi *október hó 15-ig* Sárospatakra, a plébániahivatalhoz küldjék. Csak okleveles tanítók pályázhatnak. Fiatal, nős tanító előnyben részesül. Sárospatak, 1901 szeptember hó 30-án. *Gruska Lajos* lelkész, iskolaszéki elnök. 667 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Ochodniecán (Trencsénm.) róm. kath. kántortanítói állásra f. e. *október hó 14-ik* napján, délelőtt 10 óra pályázat hirdettetik. Javadalmazás: készpénz 740 kor., fiatallány ezimén 116, stóla 56 kor., tenetése, egyéb mellékjövödelmekből legkevésbé 350 kor.; 2 szobából álló új lakás melléképületekkel. Magyar-tól nyelven teljesen jártasak okmányaik előleges beküldése mellett személyesen pályázhatnak. A megválasztott azonnal köteles állomását elfoglalni. Posta, vasúti állomás helyen. Okmányok 13-ig *Czivány Károly* iskolaszéki elnökhöz küldendők. 669 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A jolsvai anyaegyházhoz tartozó **Hisnyó** leányegyház magyar-tót kántortanítói állomására **október 15-ig** pályázat nyíttatik. Évi járandósága a hívektől 614 kor., államségélyből 186 kor., és korpótlék, továbbá lakás melk-helyiségekkel és kerttel. Kérvények **Schuster Antal** esperes-plébános úrra czimezve, Jolsvára (Gömörmege.) intézendők. 668 1-1

Derek (Gömörm.) róm. kath. iskolaszéke a másodtanítóságra **október 13-ig** pályázatot hirdet. Évi járandósága a hitközségtől 600 kor., 10 méter fa, lakás és 180 kor. államségély. Az állomás október 1-én elfoglalandó. **Dusek Ferencz**, plébános. 671 1-1

Szepesi püspöki megye.

Pályázat a **szepeshelyi** székestemplomnál megüresedett **kántori** állomásra, a melynek évi jövedelme: készpénzben 917 kor. 16 fillér, 14 méter hasárfa értéke 28 kor., 600 nyvaláb rőze 12 kor., mindkettőnek befuvarozása 42 kor., kis földecske, melynek mostani hasznobére 16 kor., szabad lakás. Megkívánatik, hogy pályázók keresztlevéllel, erkölcsi, valamint a zene és énekben való képzettségüket s eddigi működésüket igazoló bizonylatokkal ellátott folyamodványukat a **szepesi székeskőpatakhöz** (Szepeshely, u. p. Szepesváralja) folyó évi **nov. hó 13-ig** nyújtsák be és az e napon délelőtti 10 órakor a székestemplomban megtartandó próbára személyesen jelenjenek meg. Orgonálásben jártas előnyben részesül. Végleges alkalmazás egy próbaévi szolgálat után. 672 1-3

Vácsi egyházmegye.

Kis-Királysági (songrádm.) uradalmi puztai róm. kath. tanítói állomásra **október 11-ig** pályázat nyíttatik. Javadalmazása: tisztességes lakás, 600 kor. készpénz, 10 mtr. tűzifa, 1 hold szántott tengeriföld, 1 tehéntartás, házikert. Ezenkívül 1 lőtartásra 2 hektoliter zab, 28 mtrm. gyepszéná, 14 mtrm. tavaszi szalma. Kéte es a tanítást a lakóhelyétől közel eső újvárosi és esere-szt-lászlói majorokban teljesíteni. Szünidők alkalmával az uradalomban felügyelni tartozik, miért külön díjat élvez. Oklevéllel felszerelt kérvények gróf Karolyi Sándor 5 Nagyméltóságához czimezve alulirothoz küldendők. Derekegyháza, u. p. Szentés, **Bajcsy Gábor** lelkész. 647 2-2

Zsámbokon egy róm. kath. tanítói állás töltendő be. Javadalma államségélyből 600 kor., községtől 200 kor. és akbér, később lakás. Nő is pályázhat: ha férfi választaték, köteles a kántort szükség esetén helyettesíteni. Az iskolaszékhez intézett kérvények f. hó 9-ig ft. **Trunyel János** ker. tanfelügyelő urhoz érkezzenek kökára. 670 1-1

A **turai** (Pestm. vasuti állomás) róm. kath. elemi iskolának egyik önnálló tanítói állására pályázat hirdették. Jövedelme évi 800 korona, szoba s kamra. Oklevéllel ellátott folyamodványok az iskolaszékhez czimezve alulirothoz, **október 25-ig** benyújtandók. Az állás november 1-jén elfoglalandó. **Niedermann József** plébános, iskolaszéki elnök. 676 1-1

A vácz-hartyáni anyaegyházhoz tartozó **Vaczbottyán** községben róm. kath. kántortanítói állás hirdették. Javadalmazása 18 kat. hold szántóföld, 2 kat. hold 555 □-öl legelő, 534 □-öl belsőkert, 1 gyümölcskert, 1 kis darab sonyhakert: 70 pár után 1-1 véka rozs és 50 fillér. Tandíj 16 véka rozs. Deputatum 110 korona. Stóla-jövedelem: 20 korona. Más vallásiak után elesett járadék fejében a püspöki hivataltól 12 korona 60 fillér. Ismétli iskoláért: 20 korona. Állami segély: 122 korona. Két köcsi széna a községtől. Köteles a hitközség 3. kat. holdban az összes mezeti munkát elvégezni és 3 öl fát bármelyik erdőből Bottyánba hozni. A pályázat ének- s orgonapróba **október hó 21-én** reggel 9 órakor leendő. Kérvények Vác-Hartyánba, **Motjs Ernő** lelkészhez intézendők. 675 1-1

Ajánlkozás. 19 éves római katolikus egyen szerény buzgalommal gyakornok-kántortanítói állást keres. Szives megkeresések **Kemény Kálmán, Salomevár** (Zalamegye) szeretnek. 663 1-1

Zeneművek: Orgonára vagy harmoniumra:

Türk. — **Zsassk.**: Katholikus Egyh. Énektár. (442 ének stb.) 650 frt. — **Zsassk.**: Temetőkönv. (275 ének, szer-tartás stb.) 250 frt. — **Zsassk.**: Karénekes kézikönyv. (Manuale mus. liturgicum.) 380 frt. — **Kontor.**: Mária-dalok. (16 dal) 150 frt. — **Litkey.**: Gyászmisecének. (102 ének) 130 frt. — **Benedicite.**: Német szöveg, egyházi énektár. 230 frt. — **Präfatiók és Paternoster.** (org. kís. szöveggel.) 100 frt. — **Füga-album.** 100 frt. — **Wolch-mar.**: Orgona-album. (80 elő-, köz- és utó.) 100 frt. — **Bach.**: Könnyű praludiumok. 65 kr. — **Itálian album.** 100 frt. **Nemesovits.**: Gyak. orgonász. 150 frt. — **Hesse.**: Könnyű praludiumok. 65 kr. — **Praludium-album.** (100 mű.) 65 kr. — **Körner.**: Gyak. orgonász. (646 mű.) 180 frt. — **Rinek.**: Gyak. org. isk. 180 frt. — **Estey-Cottag.**: Harmonium-isk. 130 frt. — **Harmónium gyöngy.** (100 mű.) 130 — **Köhler.**: Gyak. zong. isk. 180 frt. — **Hohman.**: Hegedű-isk. 130 frt. — **Magyar dal album.** (200 dal) zong. 130 frt. — **Csárdás-album.** 105 — **Hegedűre.**: Melodik albuma. (76 drb.) 65 kr. — **Broni.**: 6 duó. (2 heg.-re.) 65 kr. **Zongorára.**: Csárdás album. 100 frt. — **Strauss-album.** 65 kr. — **Induló-album.** 65 kr. — Művenként 5 kr. postaportó. 674 1-1

„Kántorok Lapja“ kiadóhivatala.

Budapest, I. kerület, Fehérvári-út 40. szám.

Orgona!

Két manual-pedálos, 16 változatú, igen jó karban levő 10 éves orgona — nagyobb orgona építése okból — sürgősen eladó. Rendkívüli ritka alkalom vetel.

Közelebbi szives értesítést ad:
Rieger orgonaépítő-intézete
Budapest, VII., Garay-utcza 48.

Ugyanczen intézetben egy jó hangból való fin. tanoncznak azonnal felvétetik. 664 1-1

GÉPEKKEL BERENDEZETT
ORGONAÉPÍTÉSI MŰINTÉZET

Rieger
Testvérek

Budapest,
Garay-utcza 48. sz.

Rieger Testvérek Jásznerdorfi (Osztr.-Szilézia) cs. és kir. udv. orgonagyáranak fiókja. Legolcsóbb áron ki-váló légnymasú (pneumatik) orgonákat szállítanak.

A Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában

Budapest, VIII., Szentkirályi-uteza 28. sz.

legújabbán megjelent katolikus népiskolai tankönyvek:

I. <i>Földrajz</i> a katolikus népiskolák számára. Irta Györffy János. Ara kötve	20 fillér
II. <i>A magyarok története</i> a kath. népisk. felső oszt. számára. Irta Györffy János. Ara kötve	20 „
III. <i>Természettud.</i> a kath. népiskolák felső osztályai számára. Irta Györffy János. Ara kötve	20 „
IV. <i>Természettud. és regytan</i> a kath. népiskolák felső osztályai sz. Irta Györffy J. Ara kötve	20 „
V. <i>Alkotmánytan</i> a kath. népiskolák V. és VI. osztálya számára. Irta Györffy János. Ara kötve	20 „
VI. <i>Számolási gyakorlatkönyv</i> a kath. népiskolák II. oszt. sz. Irta Bertalan Vince. Ara kötve	20 „
VII. <i>Értéktan</i> a III. osztály számára. Ara kötve	20 „
VIII. <i>Értéktan</i> a IV. osztály számára. Ara kötve	20 „
IX. <i>Értéktan</i> a V. és VI. osztály számára. Ara kötve	20 „

Ezen katolikus népiskolai tankönyvek mind a méltóságú püspöki kar által kiadott tanterv szerint szerkesztettek. Gyönyörű kiállításuk és tartós kötésük mellett olcsó áruk a legszegényebb körülmények között is legkisebb népiskolának is lehetővé teszik azok használatát.

Megrendelésnél a Szent-István-Társulat kiadása kérendő!

<i>Uj magyar ABC- és Olvasokönyv.</i> Szerkesztette Dreisziger Ferencz. Ara kötve	40 fillér
<i>Felvezető könyv az új magyar ABC-hez.</i> Irta Dreisziger Ferencz. Ara kötve	1 K 20 „
<i>A Magyar Nemzet Története</i> kapcsolódásban a világtörténet főbb eseményeivel. A katolikus népiskolák felső osztályai számára irta Györffy János. Ara kötve	48 „
<i>Természettud.</i> a népiskolák felsőbb osztályai számára. Irta Ertl Heribert. Ara kötve	48 „
<i>Gazdasági- és kertészettan péld. számára.</i> (Elemi népiskola V.-VI. oszt.) Irta Mócsy László. Ara kötve	40 „
<i>Értéktan leányok számára.</i> Ara kötve	32 „
Katolikus általános iskolások <i>Olaso- és Tankönyve</i> osztályon népiskolák III.-VI. oszt. számára. Ar. új tanterv alapján szerkesztette Ember Károly. Ara kötve	88 „
<i>Olasokönyv a gazdasági és általános ismételő iskolák használatára.</i> Szerkesztették: Dreisziger Ferencz, Szamorod Ignác, Szokoló István és Rovó Lajos. Ara kötve	1 korona
<i>Számolási és Mértani</i> a gazdasági ismételő iskolák számára. A miniszteri tanterv nyomán irta: Györffy János. (Rendelvényzeve 2440—1901. sz. alatt.) Ara kötve	80 fillér

Arjegyzék és bevezetés czeljából mutatványpeldányok kívánatra bermentve és ingyen küldetnek.

Az összes katolikus elemi és felső
népiskolákban, polgári és felsőbb leány-
tanodákban, tanító- és tanítónőképezdék-
ben használt és előirt

 tankönyvek

— legújabb kiadásokban kaphatók —

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatalában

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28b.